

An Tulach

Séamus Ó Finneadha
Rúnaí Choiste Pobail na Tulai

Déanann Coiste Pobail na Tulai comhghairdeachas le Pobal an Cnoic agus príomhdhuais Ghlór na nGael buaite acu aríst. Mar choiste a ghlacann páirt go rialta sa gcomórtas tá a fhios againn an obair mhór atá déanta ag an gcoiste sin chun an caighdeán ard atá socraithe acu dóibh féin a choinneáil. Tá toradh a gcuid oibre le feiceáil, ní hamháin i gceantar an Chnoic ach i ndeisceart Chonamara ar fad.

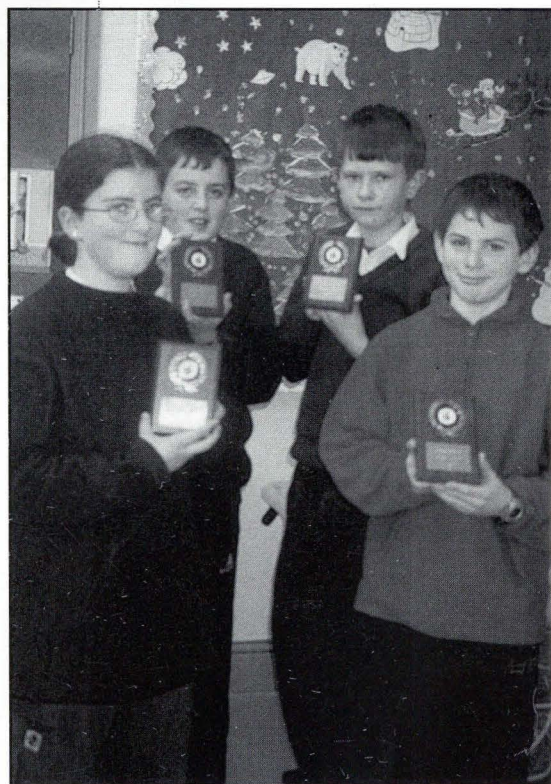
Tá Coiste Pobail na Tulai ar an bhfód anois le fada agus cé go bhfuil sé níos deacra daoine a fháil anois chun obair dheonach a dhéanamh tá coiste breá gníomhach againn i gcónaí, buíochas le Dia. Is cuid de Pharóiste an Chnoic an Tulach, le ceantar na Mine atá i bParóiste an Spidéil istigh eadrainn. Bíonn cruinniú cinn bhliana ag an gCoiste chuile bhliain ag tús na bliana - go hiondúil i mí Feabhra. Toghtar Coiste nua chuile bhliain ag an gcrúinniú sin agus bíonn cead ag baill an tseanchóiste áit a lorg ar an gcoiste nua. Déantar poiblíocht mhaith ar an gcrúinniú cinn bhliana roimh ré i gcónaí. Tá na bailte fearainn seo i gceantar an Choiste Pobail: Na Creagáin; An Caisleán; An Tulach; Baile na hAbhann; An Chloich Mhóir; An Bhánrainn Bhán; Caorán na gCearc; Cnoc Aduaidh, agus ba bheá leis an gCoiste Pobail go mbeadh ionadaí ó chuile bhaile ar an gCoiste. Tá fáilte romhat má tá fonn ort an ceantar a chur chun cinn áit a ghlacadh ar an gCoiste. Tá baill den Choiste Pobail ar choistí eile atá gníomhach sa gceantar ar nós: Coiste an Chomharchumainn; Cumann Peile Mhicheál Breathnach; Pobal ar Aire agus Cumann Forbartha Chois Fharraige gan a lua ach cuid acu.

Tá obair mhór déanta ag Coiste Pobail na Tulai ó bunaíodh í. Bhí an Coiste gníomhach ag iarraidh go lonnófaí Ceannteathrú TG4 ar an Tulach agus ní bheadh an tEastát Tionsclaíoch chomh gnóthach agus atá murach spreagadh an Choiste. Tá go leor oibre le déanamh fós: cosán coisithe siar chomh fada leis an gCaorán agus timpeall Ros a' Mhíl ar fad; bóithre bailte a fheabhsú; bóithre portaigh an cheantair atá ar dhrochchaoi a dheisiú, creimeadh cósta a stopadh agus mar sin de.

Faoi láthair tá Scéim FÁS ag an gCoiste agus tá buíochas mór ag dul do FÁS, d'Údarás na Gaeltachta agus go speisialta d'oibrithe na Scéimeanna, iad siúd atá ag obair faoi láthair agus dóibh siúd a bhí ag obair ar Scéimeanna roimhe seo. Tá go leor oibre déanta acu thar na blianta agus an-slacht curtha acu ar an gceantar.

An tionchar is mó a bhíonn ag comórtas Ghlór na nGael ná go mbíonn ar na pobail éagsúla súil a chaitheamh ar staid na Gaeilge ina gceantar féin. Bhí Pobal na Tulai ar cheann den chéad dream a d'fhoilsigh plean Ghaeilge dá gceantar

féin. Tá an Ghaeilge faoi bhrú i ngach ceantar agus cuidíonn pleananna den tsórt seo chun cur ar chumas pobal seasamh in aghaidh an bhrú sin. Mar atá ráite roimhe seo glacann an Coiste páirt chuile bhliain i gcomórtas Ghlór na nGael agus tá duaiseanna bainte amach againn - duais de £500 i mbliana - agus tá muid an-bhródúil as an aitheantas atá tugtha ag Glór na nGael d'obair an Choiste. 'Sí an Ghaeilge teanga na Scoile Náisiúnta agus is ábhar bróid dúinn ar fad ar an Tulach gur inár Scoil Náisiúnta a dearnadh ceann de na cláracha chun an Teagasc Críostaí a mhúineadh sna bunscoileanna - "Beo go Deo 4" - anuraidh agus atá le fáil anois ar fhistéip. Bhí obair mhór i gceist agus chuir múinteoirí, tuismitheoirí agus ar, ndóigh, na daltaí scoile iad féin go leor oibre isteach i ndéanamh na fístéipe sin.

Scoil Cholmcille, Tulach: Buaiteoirí Spraoicheist Ghael Linn -Nollaig 2000.
Ó chlé: Siobhán Ní Dhubháin, Gearóid Ó Fátharta, Breandán Ó Cadhain, Dónal Ó Ceallaigh

Rang 2, 3, 4 le linn dóibh a bheith san Taibhdhreach leis an Dráma: Rampelstilsin

Bíonn dhá Choláiste Gaeilge ar an Tulach i rith an tSamhraidh - Coláiste Uí Chadhain agus Coláiste Chamuis. Cuireann an Coiste Pobail a gcuid áiseanna ar fáil dóibh agus tá muid ríméadach go dtagann siad. Is iontach an spreagadh a thugann na Coláistí seo agus a bhfoghlaiméoirí Gaeilge don aos óg áitiúil chun an Ghaeilge a labhairt agus a choinneáil mar phríomhtheanga an cheantair. Chomh maith leis sin, ar ndóigh, bíonn fáilte mhór roimh an airgead a thugann na Coláistí isteach go dtí an ceantar. Tá neart forbartha ar siúl sa gceantar faoi láthair. Tá obair mhór ar siúl ag Coiste na nAostach ar an Tulach agus iad ag tógáil scór tithe agus tá súil go mbeidh siad ag tosú go luath ag forbairt Ionaide Lae agus áiseanna eile a bhfuil géarghá leo. Cuireann an Coiste Pobail fáilte mhór roimh an bhforbairt sin.

Tá TG4 ag déanamh forbairt mhór ar a gceanncheathrú rud a spáineann go bhfuil siad ag dul ó neart go neart. Tá an Coiste pobail féin ag cur fad leis an bpáirc peile le cabhair Scéim FÁS.

Tugann tithe osta an cheantair - Tigh Mháirtín Kelly 'Tir na nÓg', Tigh Johnny Sheáin, agus Tigh Pheadair Dick - chomh maith leis na siopadóirí áitiúla, Eoin Durkin agus Tommy Sheáin Pheadair an-tacaíocht dúinn i gcónaí agus muid ag bailiú airgid agus, ar ndóigh, tá a gcuid seirbhísí ar fad ar fáil trí Ghaeilge. Tá na seirbhísí Eaglasta ar fad ar fáil trí Ghaeilge agus bíonn an tAifreann á léamh i nGaeilge bheá Acla ag an Athair Ó Gallchóir.

Feictear don Choiste Pobail gur fás atá i ndán do cheantar na Tulai agus go gcaithfidh smacht a bheith ag an bpobal áitiúil ar an bhforbairt sin. Tá comhlacht taighde as Baile Átha Cliath, Brady, Shipman, Martin, tar éis tuarascáil a scríobh faoin gceantar thar ceann Údarás na Gaeltachta. Tá an Coiste sásta leis na moltaí atá déanta sa tuarascáil sin ar an mbealach is fearr chun tabhairt faoi fhorbairt an cheantair agus tá an Coiste Pobail ar a sheandícheall go gcuirfear na moltaí i bhfeidhm chomh luath agus is féidir.

Is ceantar álainn stairiúil é ceantar na Tulai. Tá locha breátha ann agus iad lán le hiasc. Tá an ceantar suite ar bhrúach chuan na Gaillimhe agus níl tránna níos glaine ná chomh breá le fáil in aon áit sa tír. Chomh maith leis sin tá siúlóidí breátha sléibhe buailte orainn chomh maith le rian láidir den stair. Tá fothrach sheanchaisleán na mBlácah nó an Teach Mór le feiceáil fós. Tá cáil ar fud Chonamara ar an Tulach mar gheall ar an mbaint a bhí ag Colmcille leis agus tá an Séipéal agus an Scoil ainmnithe ina onóir. Tháinig sé i dtír ar an mBánrainn tar éis dó féin agus Naomh Éanna titim amach agus déantar é a cheiliúradh chuile bhliain ar an 9 Meitheamh - Lá an Phátrúin. Duine ar bith atá ag lorg áit álainn chun saoire a chaitheamh ní fhéadfadh sé áit níos deise ná an Tulach a roghnú chun an tsaoire sin a chaitheamh. Aríst, comhghairdeachas le Coiste Ghlór na nGael an Chnoic agus le muintir an Chnoic ar fad as an éacht atá déanta acu ar son na Gaeilge.

Ó chlé: Máirtín Pháidín Ó Droighneán (Cor na Rón), Peadarín Phádraic Ó Coinceanainn (Baile an Logáin), Máirtín Stiofáin Ó Cualáin (Cor na Rón).

Ó chlé: Lorcán Sheáin Jimí Ó Cualáin (Cor na Rón), Pádraic Ó Ceannabháin (Na hAille), Máire Mháirtín Choilm Ní Cualáin (Na hAille)

Ó chlé: Jude Mháirtín agus Seánín Beag Ó Tuairisg (Lochán Beag).

Ó chlé: Michael an Tailliúra Ó Cadhain (Lochán Beag), Mamie an Ghabha Uí Choitir (Lochán Beag)